

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Broj: 01-04/02-04-40113-1/25
Sarajevo, 31.7.2025. godine

Primljeno: 20-08-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02 -	343	25

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Ul. Hamdije Kreševljakovića br. 3
71000 Sarajevo

n/r Predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, dostavlja se

Cijenjeni,

Zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH **Sanel Kajan** je na osnovu čl. 11. i 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), uputio sljedeće zastupničko pitanje Ministarstvu za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo:

„Da li se razmišlja o povratku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja? Postoje li planovi za istinsku i korektnu reformu obrazovnog sistema i zašto ona do sada nije provedena?“.

Odgovor:

Reforma sistema odgoja i obrazovanja u Kantonu Sarajevo zahtijeva promjene u svim važnim segmentima tog sistema: promjenu nastavnih planova, osmišljeniji izbor sadržaja programa, usmjeravanje pažnje na sadržaje koji su važni u temeljnom obrazovanju (kao priprema za život i osnova za nastavak školovanja u srednjoj školi), promjenu metoda rada u nastavnom i vannastavnom radu, poboljšanje kvaliteta komunikacije među svim učesnicima odgojno-obrazovnog procesa. Reforma u prvi plan stavlja dječiju dobrobit, dobrobit zajednice, humaniziranje škole i razvijanje senzibiliteta u pristupima djetetu.

Na početku tog puta, pogled je bio usmjeren u dokumente po kojima se podučava, na Nastavni plan i program.

Pristupilo se izradi predmetnih kurikuluma, izrađenih na jedinstvenoj metodologiji koja daje novi pristup podučavanju i učenju, a koji su se počeli primjenjivati početkom školske 2022/23. godine.

Sve što se podučava i uči u učionici, mora imati svoju podršku u svim drugim vannastavnim, pa onda još šire školskim, a onda još šire u vanškolskim i društvenim prilikama, procesima, poduhvatima i aktivnostima. To su odgojni koncepti iz vrijednosnog sistema koje također treba oživjeti, sinhronizirati i prilagoditi djeci i učenicima i njihovim potrebama. Na tom putu kreiraju se sistematični programi podrške odgajateljima i odgajateljicama, nastavnicima i nastavnicama, programi profesionalnog razvoja direktorica i direktora.

Za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, odnosno učenike koji nailaze na prepreke u učenju i učešću, razvijaju se prilagođeni programi. Prilagođavanje podrazumijeva modifikaciju programa redovne nastave u skladu sa sposobnostima, iskustvom, motivaciji, emocionalnoj i socijalnoj zrelosti, kao i drugim važnim osobinama (kvalitetu pažnje, istrajnosti u radu, samokontroli) svakog pojedinog učenika. Pri tome se prevashodno vodi računa o potencijalima učenika i mogućnostima za razvoj, a ne samo na identificiranju problema ili smetnji. Individualno prilagođeni program, kao i plan rada, razvijaju zajedno nastavnik i stručni tim za podršku učenika sa posebnim potrebama na nivou škole uz učešće roditelja.

Osim općeobrazovnih koraka u obrazovnoj reformi u osnovnoj i srednjoj školi, reforma srednjeg stručnog obrazovanja jedan je od ključnih prioriteta Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo.

U toku je kurikularna reforma srednjeg stručnog obrazovanja u Kantonu Sarajevo. Ministarstvo je formiralo Radnu grupu za kreiranje upisne politike u srednjim školama u Kantonu Sarajevo, čiji je zadatak da na osnovu analize važećih nastavnih planova i programa, statističkih podataka i pokazatelja Federalnog zavoda za statistiku i JU „Služba za zapošljavanje“ Kantona Sarajevo, predloži donošenje nastavnih planova i programa/predmetnih kurikuluma za nova zanimanja te inicira inoviranje postojećih zastarjelih nastavnih planova i programa/predmetnih kurikuluma.

U narednom periodu Ministarstvo će nastaviti sa procesom donošenja novih nastavnih planova i programa/predmetnih kurikuluma i inoviranja postojećih nastavnih planova i programa za srednje stručno obrazovanje i osposobljavanje, za zanimanja III i IV stepena.

Ministrica za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo u saradnji sa JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo redovno organizira stručna usavršavanja za direktore osnovnih i srednjih škola, profesore razredne nastave, nastavnike, stručne saradnike u cilju unapređenja odgojno-obrazovnog procesa i provođenja reforme obrazovanja, u korist svih njegovih aktera, prevashodno djece.

Također, iz Budžeta Kantona Sarajevo kontinuirano se izdvajaju sredstva za školsku infrastrukturu i opremanje prostora, pri čemu je do sada uloženo 88 miliona KM.

Obezbeđuju se sredstva i za sufinansiranje rada produženog boravka za učenike od I do IV razreda osnovnih škola, studijska putovanja učenika srednjih škola u okviru projekta „Od rata do mira“, sufinansiranje boravka djece u predškolskim ustanovama, kao i druga ulaganja u okviru obrazovne reforme.

S poštovanjem,

Dostaviti:

1. Kajan Sanelu, zastupniku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH,
2. sekretaru Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo,
3. a/a.

Broj: 03-02-800-1/2025
Sarajevo, 01.08.2025. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnički dom

gosp. Sanel Kajan, poslanik ✓
gosp. Ivan Miličević, sekretar

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 01-08-2025			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	- 02 -	343	/25

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje

Poštovani,

U skladu sa odredbama člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u vezi sa članom 116. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24), u prilogu Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, broj: 03-34-3932-1/25 od 29.07.2024. godine, koji sadrži odgovor na poslaničko pitanje, koje je postavio poslanik Sanel Kajan.

S poštovanjem,

SEKRETAR VLADE
dr. sci. Edita Kalajdžić

Prilog: kao u tekstu

Broj: 03-34-3932-1/25
Mostar, 29.7.2025. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SEKRETARIJAT
Hamdije Čemerlića 2
71 000 Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
Sarajevo

PRIMLJENO		31.07.2025	
Organizaciona jedinica	Klasifikacija	Radni broj	Broj priloga
03-02-		800-	1/2025

PREDMET: Odgovor na poslaničko pitanje g. Sanela Kajana, poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, dostavlja se

VEZA: Vaš akt broj 03-02-800-1/2025 od 11.07.2025. godine

Poštovani/e,

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je zaprimilo vaš akt, broj i datum veze, u prilogu kojeg je dostavljeno poslaničko pitanje, g. Sanela Kajana, poslanika u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a koje je dostavljeno Vladi Federacije BiH aktom sekretara Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 05/1-02-343/25 od 07.07.2025. godine. Postavljeno poslaničko pitanje glasi:

„Da li se razmišlja o povratku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja?
Postoje li planovi za istinsku i konkretnu reformu obrazovnog sistema i zašto ona do sada nije provedena?“

S obzirom na to da je aktom sekretara Predstavničkog doma parlamenta Federacije BiH, broj 05/1-02-343/25 od 7.7.2025. godine, ovo poslaničko pitanje upućeno i vladama kantona, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke ispod daje odgovor ovog ministarstva, smatrajući da će kantonalne vlade, odnosno resorna kantonalna ministarstva, dati odgovarajuće odgovore za svoje administrativne jedinice.

Devetogodišnje osnovno obrazovanje u Bosni i Hercegovini uvedeno je na osnovu Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 18/03). S obzirom na to da su svi kantonalni zakoni o osnovnom obrazovanju usklađeni sa navedenim okvirnim zakonom, propisano je obavezno devetogodišnje osnovno obrazovanje za svu djecu u Federaciji BiH.

Ministarstvo civilnih poslova BiH je niz godina pratilo provođenje Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, te je o provedbi navedenog zakona izrađivalo informacije koje je razmatralo i usvajalo Vijeće ministara BiH.

U članu 16 stav 3 Okvirnog zakona stoji: „Nadležne obrazovne vlasti i škole u Bosni i Hercegovini obavezne su, najkasnije do juna 2004. godine, stvoriti sve potrebne uslove za normalno otpočinjanje osnovne škole u trajanju od devet godina.“, te je i ovaj segment provođenja Okvirnog zakona bio razmatran u informacijama koje je izrađivalo Ministarstvo civilnih poslova BiH, a na prijedlog istog, razmatralo i usvajalo Vijeće ministara BiH.

Nakon usvajanja Okvirnog zakona, Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je koordiniralo aktivnostima vezanim za izradu Konceptije devetogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja i Okvirnog nastavnog plana i programa za devetogodišnje osnovno obrazovanje, dokumenata koji su služili kao polazni modeli za izradu i usvajanje kantonalnih akata strateškog razvoja osnovnog odgoja i obrazovanja kao i nastavnih planova i programa za devetogodišnju osnovnu školu, u skladu sa ustavnim nadležnostima kantona u području obrazovanja. U Federaciji Bosne i Hercegovine, obavezno devetogodišnje osnovno obrazovanje uvedeno je u školskoj 2004/05. godini, ali se uvodilo neujednačenom dinamikom po kantonima. Od školske 2009/10. godine, ono se provodi u svim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, kroz svoje programe koji se većinom realiziraju putem javnih poziva, djeluje u skladu sa svojim programskim usmjerenjima, koja su u skladu sa Strategijom razvoja Federacije BiH 2021-2027. godina, a to su:

- poboljšanje kvaliteta predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja za potrebe razvoja,
- osiguranje inkluzivnog obrazovanja za sve,
- podrška programima razvoja funkcionalnih znanja i vještina učenika,
- poboljšanje usklađenosti obrazovanja sa zahtjevima tržišta rada,
- podrška najboljim učenicima,
- prevencija i sprečavanje nasilja u odgojno-obrazovnim ustanovama u Federaciji BiH,
- podrška promociji i osvještavanju o zdravim stilovima života u odgojno-obrazovnim ustanovama u Federaciji BiH,
- podrška radu ustanova socijalne zaštite Federacije BiH za provođenje odgojno-obrazovnih aktivnosti,
- podrška projektima stručnog usavršavanja nastavnika stranih jezika radi jačanja višejezičnosti.

U okviru svojih programa Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke pruža podršku odgojno-obrazovnim ustanovama u osavremenjivanju nastavnog procesa i poboljšanja uslova rada u istim kroz podršku nabavci savremenih nastavnih sredstava i opreme, podršku stručnom usavršavanju nastavnika, podršku projektima kojima je cilj unapređenje funkcionalne pismenosti, kritičkog mišljenja, digitalne, poduzetničke i drugih ključnih kompetencija kod učenika, ali i prevenciju nasilja i promociju zdravih životnih stilova kod učenika.

Kada je u pitanju reforma nastavnih planova i programa, bitno je naglasiti da je Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine, 2018. godine, objavila cjeloviti dokument Zajednička jezgra definirana na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini, koja sadrži Zajedničku jezgru cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje i Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa za odgoj i obrazovanje u osnovnim i srednjim školama, a koja se temelji, na okvirnim zakonima o obrazovanju, i uključuje razrađene ishode učenja za devetogodišnje osnovno obrazovanje. Zajednička jezgra definirana na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini je postala osnova za provođenje kurikularnih reformi po kantonima i izradu nastavnih planova i programa za (devetogodišnju) osnovnu školu sa definiranim ishodima učenja.

Shodno navedenom, reforma osnovnog obrazovanja je započeta prije više od 20 godina, investirana su značajna finansijska sredstva, ljudski i drugi resursi za izradu Zajedničke jezgre definirane na ishodima učenja u Bosni i Hercegovini, a potom i za kurikularne reforme osnovnog obrazovanja, koje su se provodile različitom dinamikom po kantonima. Povratak na osmogodišnje osnovno obrazovanje bi zahtijevao konsenzus svih relevantnih

aktera i donosioca odluka u Bosni i Hercegovini, značajna finansijska sredstva i ljudske resurse za reviziju Zajedničke jezgre definirane na ishodima učenja u BiH, te na istoj zasnovanih kantonalnih nastavnih planova i programa za osnovno obrazovanje, koji su do sada izrađeni, često uz finansijsku podršku međunarodnih organizacija.

Pored navedenog, uvažavajući činjenicu o niskom obuhvatu djece predškolskim odgojem i obrazovanjem u Bosni i Hercegovini u poređenju sa drugim državama iz okruženja, a posebno u poređenju sa državama Evropske unije, kao i činjenicu da skoro 18 godina od usvajanja Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 88/07) još uvijek svi kantoni nisu donijeli svoje zakone o predškolskom odgoju i obrazovanju, koji su usklađeni s Okvirnim zakonom, postavlja se pitanje koliko je povratak na osmogodišnje osnovno obrazovanje u najboljem interesu djece u Bosni i Hercegovini. Naime, u pojedinim kantonima u kojima još uvijek nije zakonom propisana godina obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja u godini pred polazak osnovnu školu, povratak na osmogodišnje osnovno obrazovanje bi značio godinu dana manje institucionalnog odgoja i obrazovanja za svu djecu, uključujući i djecu iz porodica u nepovoljnom socio-ekonomskom položaju. Prema brojnim istraživanjima, upravo je za djecu iz porodica u nepovoljnom socio-ekonomskom položaju od izuzetnog značaja rana integracija u organizirani sistem odgoja i obrazovanja radi smanjenja razlika u početnom znanju i vještinama, koje utiču na dalji školski uspjeh i postignuće.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a